

Pou i safareig de la torre de Poma

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Pg. de la Muntanya, 23.
Emplaçament A 70 m al sud del Complex Esportiu Municipal La Bonaigua.

Coordenades:

Latitud: 41.38955960836
Longitud: 2.0757682636351
UTM Est (X): 422730
UTM Nord (Y): 4582415

Classificació

Número de fitxa 08221 - 214
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'estructura presenta un cert estat de degradació, especialment en els revestiments del pou i les superfícies del safareig.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 2826122DF2822H0001RX
Autoria de la fitxa Juana María Huélamo i David Torres - Kuanum
Data de registre de la fitxa: dj., 24/10/2024 - 13:05

Descripció

Pou de captació d'aigua subterrània amb petita bassa adossada, dos elements tradicionals de l'arquitectura rural que van ser utilitzats per al subministrament i ús domèstic de l'aigua. Malgrat el seu estat de deteriorament, encara conserva la seva morfologia i funció original recognoscible.

L'element més destacat del conjunt és el pou de planta circular, caracteritzat per una estructura aèria cilíndrica amb estretes obertures verticals i una coberta de cúpula, construïda amb una combinació de maons, morter i ciment pòrtland. Aquesta forma singular no només respon a criteris estructurals sinó també a la necessitat de protegir l'aigua de la contaminació i reduir l'evaporació. L'accés a l'interior es fa mitjançant una porteta. La superfície exterior presenta evidències d'erosió.

Adossat al peu del pou es troba un petit safareig de planta rectangular, una estructura de maons recoberta per morter i ciment pòrtland, destinada a la recollida d'aigua i a les tasques de rentada de roba. A la seva part superior es conserven la superfície inclinada, clau per facilitar el procés de bugada. Aquesta part permetia l'ús de picadors de fusta per copejar les peces de roba o l'aplicació directa de sabó, mitjançant el frec manual.

Observacions:

La progressiva desaparició i abandonament d'aquestes estructures, en favor de sistemes més moderns d'abastament i sanejament, ha fet que moltes d'elles quedin en desús, per la qual cosa, aquests elements són importants per entendre el patrimoni hidràulic i domèstic del nostre passat recent.

Pou i safareig exemplifiquen la importància de l'aigua en la vida rural i la seva gestió eficient en un context agrícola. Més enllà de la seva funció pràctica, aquests elements formen part del patrimoni etnològic i arquitectònic, i ens permeten recuperar una manera de viure lligada a la terra i a la comunitat de Sant Just Desvern.

Història

Aquest conjunt és un testimoni del sistema tradicional d'aprofitament de l'aigua a les antigues masies, constituint un exemple valuós de les construccions funcionals vernacles associades a la gestió de l'aigua, amb solucions constructives pròpies dels segles XIX i XX.

Els pous i safareigs han estat elements fonamentals en la vida quotidiana de les masies i construccions rurals, testimonis d'una economia basada en l'autosuficiència i en l'ús eficient dels recursos naturals, especialment de l'aigua.

Els pous es construïen per aprofitar l'aigua del subsol, garantint-ne la disponibilitat per al consum humà, a vegades algun petit ús agropecuari, com pot ser el reg a l'hort, el servei dels animals, i també per a les tasques domèstiques. La seva presència era vital en zones rurals, on no hi havia accés a xarxes d'abastament modernes.

Aquests pous acostumaven a tenir una coberta de cúpula, com en el cas d'aquest exemple, per protegir l'aigua de la contaminació, evitar la caiguda d'elements externs i minimitzar l'evaporació. També ajudaven a mantenir l'aigua fresca durant més temps.

En moltes masies, el pou era un element central, ja que assegurava la disponibilitat d'aigua potable per a la família i els treballadors, així com per als animals de la casa.

Els safareigs acostumaven a ser una construcció complementària als pous i permetien aprofitar l'aigua per a una de les tasques domèstiques més essencials: la bugada. En absència de sistemes moderns de canalització i sanejament, l'aigua s'havia d'extreure manualment i buidar-se al safareig, on es rentava la roba per immersió, fregament o cops amb picadors de fusta.

Aquests safareigs tenien superfícies inclinades de rajoles d'argila cuita, que facilitaven la neteja per fricció i permetien escórrer l'excés d'aigua. Normalment, es feia servir sabó artesanal, elaborat amb greixos animals i sosa, i les peces es deixaven assecar a l'aire lliure.

El pou i el safareig de la torre de Poma resulten un exemple representatiu d'elements constructius rurals tradicionals, els quals formaven part del sistema de gestió de l'aigua.

Bibliografia

CARDONA GELABERT, Jordi (1995). "Els pous a Sant Just Desvern". *Miscel·lània d'Estudis Santjustencs*, núm. 6, pp. 209-223.

Enllaços d'interès:

[Els pous a Sant Just Desvern](#)

